

שנה דה לוקס עם

"קוויק ? לוקס"
SPRAY DRIED

קוויק
אריזה גדולה ולחכונית

כשר
חסכוני. פועל מהר
נמס מיד-נשטף לגמרי

האבקה ללא סודה טובה במיוחד לידיים ולחיתולים

במדינה

העם

נציג העם

אורחי ישראל ושלטיה היו עסוקים בפרוס תשכ"א, כבכל ימות השנה, בשערוריות זוטא ובשערוריות רבות, חילקו את תש"ר מת ליבם בין פרשת לבון, אחת המכוערות בפרשיות המזימה שנתגלו עד כה, בה עורבו כמה מראשי השלטון העיקריים, לבין משפט סהר, בו הואשם שגריר ומפכ"ל לש" עבר בעדות שקר.

אולם את מצפון העם לא ייצג, בשבוע הראשון של השנה החדשה, פינחס לבון (ראה כתבה) ואף לא יחזקאל סהר. הרחק מבתי-המשפט ומלשכות-התככים של יש"ר, בארמון עתיק שבעיר פירנצה האיטלקית, דיבר מצפונה אחי של המדינה. קר לו הדיח למרחקים, הבקיע חומות-שינאה, גי"ר שר בין אנשי-הרוח הישראליים והמרחביים. הפרופסור והפילוסוף מארטין בובר, המ"טף מזה שנים שלום מרחבי, היה האיש שסימל השבוע את ישראל. היה זה פלא כפול: כי בעוד שבין הריסות האמון ביושר הציבורי ובמצפון האינטלקטואלי של יש"ר ראל עלתה לפתע קרנם של מספר שליחי צדון טובי, סימל קומץ הנועזים, שבאו לייצג את העם העברי בפירנצה, את כוחות העתיד, את האמון בעתיד.

הם היו שונים ומגוונים. עורך העולם הזה, אורי אבנרי, העתונאי היחיד שהומן אישית עלידי יום העתידה היסטיכונית לתרבות, ג'ורג'יו להפירא, שוחח ארוכות עם אנשי-רוח מרחביים. פרופסור פרוור מן ה"אוניברסיטה העברית, חבר הכנסת המפ"מי העברי רוטסום בסונוי ואיש הקונגרס היהודי העולמי, יוסף גולן, פעלו אף הם בקדחת נות במסגרת הסמינאר.

הפעם היתה האווירה מתוחה פחות. כיון שמשלת ישראל נמנעה, לעת עתה, מלנסות להכשיל את העתידה ככפעם הקודמת, נפ"ח השער לרוחה להתקרבות ישראלית-מ"ר חבית אמיתית. התוצאות היו מידיות. נציגי מצריים, וביניהם הסופר המצרי ג'ורג' חנין, חילמה מורני, נציגת נשות רעים המתקדמות, פתחו בשחה, הושיטו ידיים לעבר היש"ר ראליים. הסופר ז'אן ארוש, נציג המ"ט שלה האלגורית המהפכנית, קיים התייעצויות ארוכות עם הנציגים העבריים.

אולם האדם שקירב את הלבבות בפועל, על רקע נכונות עקרונית זו לדרושיח מרחבי, היה ללא ספק הפרופסור מארטין בובר. כאשר איש-המדע בעל הזקן השב סיים את הרצאתו על פילוסופית השלום, הוריעו לו כל האספים באופן ספונטאני. "בתשואות אלה אני שומע את הד הקר" לות המברכים את השלום הקרוב, בין יש"ר ראל ליתר ארצות המרחב," העיר ישראלי אחד. היתה זו הגדרה קולעת. כי המרעים למארטין בובר רצו לכבד בכך לא רק את איש-המדע ואת ההומאניסט — אלא בעיקר את נציגי-העם האמיתיים — את האיש המגלם באופן אישי את השאיפה הכנה לשלום.

נאצים

בורמאן לא נחפס

סיפר משה פרידמן, תושב העיירה סרא-סאטה, מרחק 100 קילומטרים מבואנוס-איירס: "סוכני חרש ישראלים איתרו את מקומו. את הכתובת קיבלו מאייכמן, אחרי שחטפו אותו וחקרו אותו בישראל. אבל הם לא הצו לחזור על אותה פרשה. לכן הודיעו על הימצאו למשטרת ארגנטינה." האיש בו דובר: ואלטר פלגל, שומר-לילה גידם בבית-חרושת לסכססיל. הוא נעצר בידי המשטרה הפרואלית ולמחרת היום סובבה את העולם הידועה הסנסציונית כי מארטין בורמאן, סגנו של היטלר, נתפס.

מן הרגע הראשון תובלה ההודעה הרש"מית בנימה של ספק. אך בישראל הובלעה נימה זו, מתחת לכותרות הרעשניות שבי" שרו על תפיסה הגדולה. אריה קובובי, ראש יד ושם, אף מסר הודעה נבובה, ש"ממנה השתמע כאילו והמוסד שלו סיפק חומר לארגנטינה, ולגורמים שטיפלו ב" פרשת אייכמן", ושכך סייע בתפיסת בורמאן.

סכיני הקינאה. בדיקה יסודית יותר של העובדה הפריכה עד מהרה את השמועה. כי בעוד שבורמאן — אילו נשאר בחיים — היה כיום בן 61, הרי פלגל הונו בן 49 בלבד. בעוד שבורמאן הראה נטיה להקריח היה ראשו של פלגל מכוסה ברעמה של שיער עבות. אשר לזרוע הקטועה, לא נמצא שום מקור מוסמן שירמזו על כך כי בורמאן איבד זרוע בעת בריחתו מברלין במאי 1945, או לאחר מכן.

פלגל, שלדבריו הצטמצמו קשריו עם אדולף היטלר בכך שראה אותו פעם אחת, באסיפה פומבית בשנת 1930, שוחרר וחזר לעבודתו ולאשתו הארגנטינית.

פרשה זו יכלה להיות פרק גוסף בחי-פושם אחרי פישעי מלחמה נאצים, שלא פסקו, למעשה, מאז תום מלחמת העולם השנייה. אלא שלבני מארטין בורמאן היה בפרטומים אלה הבל משעשע. שהרי מארטין בורמאן הומת בידי רופא יהודי בבואנוס-איירס, על פי עצתו של אירגון יהודי מסור יים, סמוך לתקופה שבה נלכד אייכמן, את הפרטים המלאים פירסם העולם הזה (1185), באחד הסקופים הגדולים בעתונות העולמית. כאשר פורסמה הידיעה הראשונה על תפי"סת בורמאן חי, השתחו עתונאים רבים את סכיני הקינאה שלהם, קיוו לפוצץ את מהיר מנות מקורות האינפורמציה של העולם הזה כבועת כבוה. הם החזירו את הסכינים לנ"ר תיקיהן במהרה. הודו לעצמם — אם לא בגלוי — כי אכן, מקורות האינפורמציה של העולם הזה מוסמכים.

דיפלומטיה

הפרימאדונה מתפוקת

שעה שבמאנהטן התרוצצו עשרות ראשי-מדינות משני הגושים הגדולים ומאוצות-הביניים במחול-שדים דיפלומאטי, לא פסחה המלחמה הקרה גם על המושבה הדיפלומאטית בישראל.

פרשת היחסים בין ארצות-הברית לברית-המועצות מזכירה לעיתים את היחסים בינוי לבניה. שעה שהוא מחזר היא אינה רוצה, וכשהוא מספיק מתחלה היא לחזר אחריה. אלא שבמישחק הפוליטי בין שתי המעצמות, משתנים רק השחקנים שבתפקיד המחזר. היו זמנים בתקופת הטרומפ-חרושיצובית חזירו הדיפלומאטים המערביים בלהט אחרי חבריהם הסובייטיים, שהסתייגו מהם ככל האפשר, הסתפקו במיפגשים דיפלומאטיים בהחלפת ברכות תמיות. באותם ימים הת-נפצו נסיונות החזירו של המערב בחומת השתיקה הרוסית.

במסיבת קוקטיל דיפלומאטית — אותו סייסמוגראף רגיש של זרמים פוליטיים תת-קרקעיים — החליף דיפלומאט סובייטי, בי-אותם הימים, מספר משפטים של מה בכך עם דיפלומאט מערבי. "הרוסים החלו לדבר!" עברה השמועה מפה לאוזן. הדיפלומאט ה- מערבי נתבקש לחזור על כל מלה ומלה שיצאה מפי הרוסי, ולפירושים לא היה קץ.

השחקנים מתחלפים. עם עלייתו של חרושיצוב והנהגת קו הדרוקום במדיניות הסובייטית, יצאו הדיפלומאטים הסובייטיים קקלפתם הנוקשה, התגלו כאנשיים בהחלט. יש להם אפילו חוש הומורו! התפעלו ה- דיפלומאטים המערביים. באותה תקופה הפ-כו הסובייטיים לפרימאדונה מסתורית פחות אך בלתי-מעוררת בכל מיפגש דיפלומאטי. בזמן האחרון חל שינוי מהדים לרעה ב-זירה הדיפלומאטית בישראל. השינוי אינו בולט לעין; רק משקיף מנוסה באספקלריה הפו-ליטית הודעירה, ששמה מסיבה קקוטילי, יכול להבחין בנעשה: הסובייטים החלו לחזר אחרי המערב, המסתייג מהם.

גם בתחום זה מציינות גרורות-המערב לפקודה מחשינגטון: באחת ממסיבות הקוק-טיל האחרונות בארץ, בירך דיפלומט סובייטי לשלום את נציגה של מדינה אפריקאית מסויימת, הידועה כגרורות-המערב. האפר-קאי לא החזיר את ברכתו, התעלם כלי-מנוכחות הדיפלומאט הסובייטי.

"הסובייטים יודעים את המישחק, יש להם מה למכור," התבטא לא זמן מדינאי ממר-לח. "כתנתי לתכנית פירוק הנשק שלהם," המשיך. "אין ספק שהדיפלומאטים הסוב-ייטים מנסים להתקרב לחבריהם המערביים כדי להחזיר בהם את תודעת פרוק הנשק. לכן הפך המחזר האמריקאי לפתע לפר-מאדונה מתפוקת."

חינוך

שבתה בהאשכים

"מחר הולכים לבית-הספר או שיש לנו שבתה?" שואלים מדי בוקר, בשבועות ה-אחרונים, תלמידי ארבע ליתות בית-הספר הממלכתי ה"שבתיים. ההורים מסתמים במהירות את תוצאות המשיאומתן האחרון שלהם עם העיירה, ומחליטים אם לקיים או לדחות את השבתה. ההורים הבתימיים הינם חלק מהורי תלמידי המשמרת השניה של בית-הספר, ש-בתחילת השנה החליטו כי יותר לא יסבלו (המשך בעמוד 7)